

Bogár László: Amerikai szocializmus

2019 április 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A birodalmi pénzhatalmi elit a profitot magánosította, a veszteségeket viszont államosította.

Orwell híres, 1984 cím? regényének sötét disztópiája Óceániában játszódik, amelynek politikai berendezkedését az Angszoc határozza meg. Bár érdemes volna azon is eltöprengeni, hogy vajon milyenek mostanában a gy?zelmi esélyei a legújabb kori angol szocializmusnak, hisz a Munkáspárt akár meg is nyerheti a következ? választásokat, de most mégsem erre tennék kísérletet. Hanem arra, hogy a „Nagy Testvér”, az Amerikai Egyesült Államok helyzetét vizsgálva keressek választ arra a kérdésre: vajon mi teszi egyre népszer?bbé a világkapitalizmus történelmi centrumában azokat az eszméket, amelyekhez egyre többen illesztik a szocialista jelz?t?

Persze el?re kell bocsátanom, kevés olyan politikához kapcsolódó fogalom létezik manapság, amely annyira ellentmondásos, igen nehezen definiálható jelentéstartalommal bírna, mint éppen a szocializmus. Talán éppen onnan kellene indítanunk ezt a történetet, hogy bár az a „valami”, amit „szocializmusként” szokás megnevezni, történelmileg a kapitalizmus alternatívája vagy legalábbis annak folyamatos korrekciója kívánt volna lenni, de nem lett, nem lehetett az. És azért nem lehetett az, mert a Thomas More Utópia cím? dolgozatától Marx T?ke cím? m?vén át a mai szocialista-szociáldemokrata ihletés? eszmerendszerekig bezárólag, helytelen diagnózisra épül? hibás terápiák születtek, amelyek aztán annak rendje és módja szerint meg is buktak.

Félreértés ne essék, mindez nem jelenti azt, hogy az önmagát kapitalizmusnak nevez? létberendezkedés ne hordozna végzetes következményeket az emberiség számára, és azt pláne nem, hogy ne kellene egy hozzá képest alternatív létmodellt elméletben és aztán a gyakorlatban is felépíteni. A kapitalizmus elnevezés arra utal, hogy ez egy minden eddiginél gyorsabb és sikeresebb t?kefelhalmozásra képes berendezkedés, és aligha tagadható, hogy ez olyan felfoghatatlan erej?, f?ként technológiai vívmányokban nyilvánul meg, amelyek részben valóban kényelmesebbé és biztonságosabbá tették az emberi létezést.

Ám a huszonegyedik század során látványosan megmutatkozik majd, hogy mindezért igen súlyos, mi több, végzetes árat fizet az emberiség. Ez az ár részben a „küls?” természetben jelentkezik, ez az ökológiai válság, részben pedig a „bels?” természetben, ezt szokás általános lelki, erkölcsi, szellemi válságnak nevezni. Ezért aztán semmi meglep? nincs abban, hogy éppen a világtörténelem leghatalmasabb és leggazdagabb kapitalista konstrukciója esetében mutatkozik meg a legmegrendít?bb módon ez a kett?s deficit. És a mostanában látványosan feler?söd? szocialista kísérletek is az ezzel kapcsolatos korrekciókra irányulnak.

Hozzá kell tennünk persze mindehhez azt is, hogy a felszínre tör? indulatok közvetlen oka nemcsak ebben, hanem Amerikának mint világbirodalomnak a hanyatlásában rejlik. A hatvanas–hetvenes évekig bezárólag a világbirodalmi Amerika uralmi elitje mindent igyekezett megtenni azért, hogy az amerikai nemzetállam középosztálya globálisan egészen kivételezett helyzetben legyen és maradjon is. Ám a nyolcvanas évekt?l kezdve a birodalom globális pozíciója folyamatosan romlik, így egyre inkább sorsára hagyja ezt az amerikai nemzetállam szempontjából dönt? fontosságú komplexumot.

Ráadásul mindez, egészen Donald Trump fellépéséig, abban is megnyilvánult, hogy az amerikai középosztály médiareprezentációját is szétroncsolta a birodalmi elit. A tíz évvel ezel?tt éppen a birodalmi Amerika által kiprovokált globális pénzügyi válság és annak birodalmi kezelése oszlatta el a középosztály illúzióit azzal kapcsolatban, hogy van-e bármilyen esélye a békés korrekcióra. Donald Trump megválasztása is már az indulatos lázadás megnyilvánulása. Az ösztönös lázadás mögött meghúzódó félig tudatos megfontolások logikája valami olyasféle lehet, amit a következ? szellemes szólás is fejez ki a legjobban: elég volt abból, hogy mi itt a kapitalistákat védjük a kapitalizmustól, mostantól kezdve a kapitalizmust fogjuk megvédeni a kapitalistáktól.

Mindez arra utal, amit Joseph Stiglitz Nobel-díjas amerikai közgazdász úgy fogalmazott meg, hogy a birodalmi pénzhatalmi elit a profitot magánosította, a veszteségeket viszont államosította, vagyis az általuk okozott nagyjából hatezermilliárd dolláros veszteséget az amúgy is egyre nehezebb helyzetbe kerül? középosztállyal fizettették meg. Az egyik logika tehát az (Trump is ezt látszik követni), hogy éppen a kapitalizmus, az egészséges piaci logika helyreállítása a cél, a cinikus, korrupt, él?sköd?, globális birodalmi oligarchiával szemben.

Ám a jelek szerint viharos gyorsasággal er?söd?ben van egy másik logika is, amely viszont ennél – legalábbis szavakban – sokkal radikálisabb. Ennek vezéralakjává egyre inkább az amerikai politikába üstökösként berobbanó Alexandria Ocasio-Cortez válik. Az alig harmincéves Cortez kisasszony rendkívül harsány és óriási médiatámogatást élvez? narratívájában az ökológiai és társadalmi válság radikális megoldásának egyel?re sokszor megmosolyogtatóan inkoherens, de mindenképpen figyelemre méltó stratégiája mutatkozik meg.

Ez már nem egyszer?en a globális kapitalizmus amerikai változatának korrekciója, hanem magának a

berendezkedésnek a megváltoztatása, pontosabban egyel?re e változtatás igényének látványos és harsány közzététele. Hogy lesz-e hamarosan „amszoc”, vagyis amerikai szocializmus, azt nem tudhatjuk, de hogy a Cortez kisasszonyt felépít? er?k egyel?re inkább a káosz, mintsem egy új rend irányába löknék az amerikai társadalmat, az egyre valószín?bb.

Bogár László - www.magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló